

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

Tyresö slott, Tyresö kommun

Årsredovisning 2024

för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
Uppdrag	3
Verksamhetsidé och vision	3
Organisation	3
Ärendehandläggning och tillsyn	5
Mål 2021 - 2024	9
Ekonomiskt resultat	14
Framtid	15
Måluppföljning	18
Personalstatistik	23
RESULTATRÄKNING	24
BALANSRÄKNING	25
REDOVISNINGSPRINCIPER	26
NOTER	27

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljö-balken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver har medlemskommunerna lagt tillsynen över försäljning av receptfria läkemedel, sprängämnesprekursorer, alkohol samt tobak och liknande produkter på förbundet.

Haninge, Nynäshamn och Tyresö är medlemmar i förbundet. Vi ska erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtaganden inom miljöområdet samt lämna det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Vi ska besvara remisser från medlemmarna, svara för information inom verksamhetsområdet, bistå medlemmarna med expertkunskaper samt delta i kommunernas krisberedskapsplanering.

Tillsyn omfattar bland annat platsbesök, granskning av rapporter, prövning av ansökningar och övriga ärenden. En mycket viktig del i vårt arbete är förebyggande insatser såsom information och rådgivning.

Verksamhetsidé och vision

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska med hög kvalitet utföra de arbetsuppgifter som den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet för Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner enligt lag ansvarar för. Genom tillsyn, rådgivning, information och förebyggande arbete ska vi tillsammans med allmänheten och det lokala näringslivet medverka till att en långsiktigt god livsmiljö säkerställs.

Visionen är att Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är en förebild i Sverige inom arbetet med miljö- och hälsoskydd. Vi är väl kända och har stort förtroende hos allmänhet och verksamheter. Vi växer genom samverkan.

Styrningen av förbundets verksamhet sker med balanserat styrkort, vilket omfattar direktionens strategiska mål.

Organisation

Den politiska styrningen sker genom en förbundsdirektion med tio ledamöter och tio ersättare. Haninge har ett medlemsandel på 52,5 %, Nynäshamn 17,9 % och Tyresö 29,6 %. Direktionen beslutar om förbundets mål, inriktning, omfattning, prioriteringar och kvalitet. Direktionen har också rätten att besluta i alla frågor som rör myndighetsutövningen. Beslutsrätt har delegerats till förbundschefen, vilken delegerat beslutsrätt vidare i organisationen.

Verksamheten leds av förbundschefen som har det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och inom de ekonomiska ramarna.

Förbundet är organiserat i tre avdelningar som arbetar med tillsyn samt en administrativ avdelning som arbetar med att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet. Den tvärfunktionella processen arbetar med förbundsgemensamma frågor med fokus på att utveckla vår service.

Direktionens ledamöter och ersättare 2024

I förbundsdirektionen sitter 20 ledamöter och ersättare från medlemskommunerna. Susanne Ronström är ordförande och Håkan Svanberg vice ordförande.

Haninge kommun

Fernando Pereira (S), ledamot

Kjell Larsson (M), ledamot

Ahmet Ugan (C), ledamot

Lennart Gran (L), ledamot

Birgitta Malm Pettersson (S), ersättare

Mehmet Coksürer (S), ersättare

Joachim Krylborn (KD), ersättare till och med 2024-10-01

Martin Strömvall (KD), ersättare från och med 2024-10-02

Peter Lindefjärd (SD), ersättare

Nynäshamns kommun

Håkan Svanberg (M), vice ordförande

Bernt Månsson (V), ledamot

Janice Boije Junerud (S), ledamot

Sozan Mikha (S), ersättare

Carina Kiejstut (KD), ersättare

Bengt Holwaster (MP), ersättare

Tyresö

Susann Ronström (S), ordförande

Heinz Sjögren (L), ledamot

Erkki Vesa (M), ledamot

Daniel Sadeghi (S), ersättare

Ingela Carlsson (M), ersättare

Marie Åkesdotter (MP), ersättare

Förbundets tjänsteorganisation

Verksamhetsstöd

Avdelningen arbetar med att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet genom att ta fram och upprätthålla administrativa rutiner och stödsystem. Verksamheten ska kännetecknas av god service till allmänheten samt smidig administration inom förbundet. I gruppens ansvar ingår administrativ service, stödsystem, ekonomihandläggning, personalfrågor, kommunikation, lokaler, fordon samt IT och teknik.

Hälsoskydd och livsmedel

Avdelningen arbetar med frågor som direkt påverkar allmänhetens hälsa. Avdelningen har tillsynsansvar inom hälsoskydd, livsmedel, smittskydd, strålskydd, receptfria läkemedel samt alkohol och tobak.

De lagstiftningar avdelningens arbete huvudsakligen utgår ifrån är miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, strålskyddslagen, lag om tobak och liknande produkter samt alkohollagstiftningen. För att nå direktionens målsättning att minska riskerna för ohälsa samt att allmänheten ska ha säkra livsmedel arbetar avdelningen med tillsyn och kontroll, prövning av nytillkommande verksamheter, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning.

Landsbygd

Avdelningen arbetar med enskilt dricksvatten och avlopp, lantbruk och naturvård. De lagstiftningar avdelningens arbete huvudsakligen utgår ifrån är miljöbalken. För att nå direktionens målsättning att minska utsläppen från ämnen som bidrar till övergödningen arbetar avdelningen med tillsyn, prövning av nytillkommande anläggningar, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning. En stor del av avdelningens arbete omfattar tillsyn av befintliga avlopp. Syftet är att bidra till Vattendirektivets målsättning genom att minska utsläppen av gödande ämnen till våra vatten då bristfälliga anläggningar åtgärdas.

Miljöskydd

Avdelningen arbetar med frågor som omfattas av miljöbalkens miljötillsyn. För att nå direktionens målsättning att minska utsläppen av miljöfarliga samt klimatpåverkande ämnen arbetar avdelningen med tillsyn och kontroll, prövning av nyttkommande verksamheter, handläggning av inkommande ärenden, besvarar remisser samt ger information och rådgivning. Servicefunktionen ingår i miljöavdelningen.

Tillsyn bedrivs bland annat över B-, C- och U-verksamheter inom många olika branscher. Vidare sker tillsyn inom bland annat kemikaliehantering, förorenade områden samt exploateringsområden. Därutöver handläggs ärenden gällande anläggande eller ändring av miljöfarlig verksamhet, värmepumpar, köldmedier, spridning av bekämpningsmedel, anmälan eller tillstånd inom vattenskyddsområden och sprängämnesprekursorer. Vidare handläggs remisser från andra myndigheter samt klagomålsärenden och miljöolyckor.

Servicefunktionen

Servicefunktionen bemannar förbundets servicetelefon och myndighetsbrevlåda (e-post) dit allmänheten kan vända sig med frågor och få information. Telefonen är öppen varje dag. Syftet med servicefunktionen är att ge en enkel väg in till förbundet samt att få information och vägledning innan man har ett pågående ärende och därmed utsedd handläggare hos oss.

Ärendehandläggning och tillsyn

Tillsyn har bedrivits med utgångspunkt från direktionens styrkort samt tillsynsplanerna för 2024.

Under perioden har 2 608 inspektioner genomförts. Vi har arbetat med 5 914 ärenden. Av dessa registrerades 4 329 under 2024, resterande 1 585 är ärenden från tidigare år.

	2024	2023
Ärenden, antal	5 914	6 540
Inspektioner, antal	2 608	2 603

Antalet inkommande ärenden är 17 % lägre än beräknat. Den största minskningen ser vi inom ansökningsärenden kopplat till privatpersoner. Vad gäller ärenden från företag har antalet ärenden varit lägre inom alla tillsynsområden. Konjunkturläget har påverkat alla, vilket i sin tur påverkar förbundets ekonomiska resultat då intäkterna varit motsvarande lägre

Landsbygdsavdelningen

Avdelningen har tagit emot 252 ansökningar om enskilt avlopp under året, vilket är färre än beräknat 290. Antalet spontanansökningar ökade under senare delen av året mot vad vi sett tidigare under året. Med spontansökningar menar vi ansökningar som kommer in från fastigheter som inte har fått krav på åtgärder på sin avloppsanordning. Under hela 2024 var det fortsatt det ekonomiska läget som påverkade antalet spontanansökningar. Det ekonomiska läget märks även på att antalet ärendeförfrågningar vi får från bygglovsavdelningarna som legat lägre än beräknat. Sammantaget ser vi en minskning med 26 % av inkommande ärenden jämfört med det beräknade för perioden.

Inom lantbrukstillsynen ordnade vi i början av året en informationsträff till de verksamheter som omfattades av årets tillsyn. Vi inventerade även i början av året potentiella verksamheter som vi inte har i våra register. Erfarenheten från såväl inventeringen av enskilt avlopp som lantbruk är att det är svårt att få en hög självfinansieringsgrad då det är många osäkerheter kopplat till tillsynen. Det bygger ofta på äldre uppgifter, eller avsaknad av tidigare uppgifter, vilket medför att det faller ifrån verksamheter som inte längre bedriver någon verksamhet. Vi ser dock att inventeringen av verksamheter som omfattas av vårt tillsynsansvar är avgörande för att vi ska kunna uppfylla vårt tillsynsuppdrag och därmed bidra till uppfyllanden av de nationella miljömålen samt Vattendirektivet. Det handlar också om en rättvisefråga så att alla verksamheter får samma förutsättningar. Vi har uppnått våra mål i styrkortet kopplat till lantbrukstillsynen.

Avdelningens tillsyn av gemensamhetsanläggningar för avlopp har genomförts som planerat under året.

Tillsyn och inventering av enskilda avlopp påbörjades under första kvartalet som planerat. På grund av bemanningsläget var vi tvungna att göra ett uppehåll under en period, men lyckades ändå inventera i den omfattning som målet i styrkortet anger. Under andra halvåret styrde vi om inventeringen för att inventera området Landfjärden i Nynäshamns kommun. Uppdraget innebar att vi fokuserade på att genomföra alla besök samt göra bedömningen av anläggningarnas status under 2024. Det medför att handläggningen av de anläggningar med konstaterade brister kvarstår att hantera under 2025. Det påverkar vårt ekonomiska resultat då intäkterna får den delen av handläggningen kommer in under 2025 istället för 2024.

Miljöavdelningen

Tillsyn av verksamheter inom miljöavdelningen har främst skett med platsbesök, men även genom digital tillsyn i de fall det varit mer lämpligt utifrån bransch eller område som granskas. Vi har bedrivit planerad tillsyn över följande branscher:

- fordonsrelaterade verksamheter
- lackering, kemikalie- och plastindustrier
- avfallshandläggningar, kross och betong
- golfbanor, skjutbanor, motocross
- kommunala reningsverk, dagvattennät och dammar
- hamnar och värmeverk
- mekaniska verkstäder och kemtvättar
- båtklubbar och varv
- spår och väg
- tandvård och sjukhus
- livsmedelsindustriers
- slam- och oljeavskiljare, samt
- återvinningsstationer

Totalt har 255 planerade inspektioner utförts. I tillsynsplanen för året planerades 272 inspektioner in på verksamheter som har ett återkommande

tillsynsbehov. 7 verksamheter har upphört och resterande 10 verksamheter som kvarstår är inbokade för besök under kvartal 1, 2025. Anledningen till att vi inte fullt ut klarade av tillsynen inom året beror på att vi introducerat tre nya kollegor som en följd av pensionsavgång och föräldraledighet.

Granskningen av årsrapporterna för köldmedia har genomförts planenligt. Totalt har 316 verksamheter granskats.

Inom den egeninitierade tillsynen har vi deltagit i ett samverkansprojekt med Kemikalieinspektionen. I projektet köpte vi in varor i 6 slumpvis utvalda butiker för att analysera förekomsten av farliga ämnen i produkterna. Inom exploateringsområden har 9 tillsynsärenden hanterats. För projektet konstgräsplaner genomförde vi 9 tillsynsärenden att jämföra med de 19 som tillsynsplanen omfattar. Anledningen till det lägre antalet är att samtliga 19 konstgräsplaner drivs i kommunal regi, vilket innebär att det bara var tre verksamhetsutövare (kommunerna) att bedriva tillsyn över. Genom att göra tre platsbesök i varje kommun samt att vid dessa platsbesök ställa frågor om kommunens generella arbete mot minskad spridning av gummigranulat för alla de kommunala konstgräsplanerna gjordes bedömningen att tillsynen blev mer effektiv för kommunerna.

Vi har inte haft några tillsynsärenden kopplat till rivningstillsynen. Dock har vi haft samverkansmöte med kommunerna gällande rivning. Vår tillsyn över rivningar är beroende av att vi får information om lämnade rivningslov från kommunernas bygglovkontor. Det är utifrån den informationen vi kan bedriva vår tillsyn över dem som utför rivningsarbetet.

I arbetet med avfallstransportörer och illegal avfallshantering har vi gjort kontroller av transporter vid avfallsanläggningar. Vi har även kontrollerat gränsöverskridande transporter i Nynäshamn. Vi har gjort uppföljningar i ärenden

gällande avfall i anläggningsändamål liksom oanmäld tillsyn på avfallsverksamhet i Jordbro industriområde.

Inom vår egeninitierade tillsyn över misstänkt eller konstaterat förorenade områden har vi, utöver arbetet med tidigare pågående ärenden, uppfyllt styrkortets mål med antal utförda ansvarsutredningar för nedlagda brandövningsplatser och nedlagda deponier. Vi har också genomfört vår planerade PFAS-tillsyn över pågående verksamheter.

Projektet inventering av nya verksamheter har vi inte haft möjlighet att genomföra. Det med anledning av att vi varit tvungna att göra omprioriterar utifrån den förändrade bemanningssituationen. Det för att klara av handläggningen av inkommande ärenden med de servicegarantier vi har för dessa, liksom den övriga tillsynen.

Inom det nya tillsynsområdet *avfallshantering på fritidsbåthamnar* har vi granskat inlämnade avfallshanteringsplaner. Viss tillsyn fortsätter över årsskiftet. Uppgifterna rapporteras in till Transportstyrelsen, vilka tidigare även hade tillsynsansvaret.

Antalet inkommande ärenden har varit fler än beräknat. Vi har sett en stor ökning av klagomålsärenden. Dock har antalet ärenden med ansökan varit 14 % lägre, vilket påverkat vårt ekonomiska resultat. Den största förändringen ser vi inom värmepumpar där antalet ärenden halverats då fastighetsägare i större omfattning väljer solceller.

Hälsoskyddsenheten

Planerad tillsyn har utförts i verksamheter som skola, förskola, bassängbad, strandbad, stora och mindre bostadsföretag, hygienlokaler, fotvård, tatuerare, solarium, idrottsanläggningar och gym, tillfälliga boenden och vårdboenden. Tillsyn av rökfria miljöer har utförts i skola, förskola samt på idrottsanläggningar och gym. Totalt har 220 planerade inspektioner utförts, att jämföra med de planerade 280 för helåret. Det färre antalet inspektioner beror till stor del på att flera verksamheter, främst hygieniska verksamheter, tatuerare, idrottsanläggningar och gym, har upphört.

Denna typ av verksamheter är ofta känsliga och kan kraftigt påverkas av ökade kostnader och låga intäkter när ekonomiska läget i samhället försämrats. Vi har även haft mycket svårt att få kontakt med mindre bostadsföretag då det visar sig att dessa i många fall helt saknar kontaktuppgifter, eller inte återkopplar till oss när vi söker kontakt med dem. Det har medfört att vi inte kunnat genomföra mer än cirka hälften av de planerade inspektionerna över mindre bostadsföretag. Radiakmätning, som ska utföras var sjunde månad, utfördes enligt plan i januari och augusti 2024. Under året har 53 klagomålsärenden hantearats och 11 nya uppföljningsärenden startats för hantering av brister i den planerade tillsynen.

I februari 2024 infördes nya bestämmelser om anmälningsplikt för kyltorn. Kyltorn kan om de inte sköts på rätt sätt utgöra en risk för spridning av legionella. Enheten har arbetat aktivt med att identifiera och informera verksamheter som har kyltorn om de nya bestämmelserna. Tre anmälningar har hittills inkommit. Folkhälsomyndigheten kommer 2025 att ta fram en tillsynsvägledning för kyltorn. Miljösamverkan i Stockholms län har under året anordnat en utbildning för handläggare samt arbetar nu på att ta fram beslutsmallar mm för tillsynsområdet.

Under hösten har enheten deltagit i ett nationellt tillsynsprojekt för tatuerare med inriktning på tatueringsfärger. År 2022 infördes nya regler för tatueringsfärg med koncentrationsgränser för skadliga ämnen, krav på märkning och information med mera. Läke-medelsverket anordnade tillsynsprojektet samt höll en utbildning för handläggare inför tillsynsprojektet.

Antal inkommande ärenden är totalt sett färre än beräknat med en minskning med 19% jämfört med planerat för året. Antalet anmälningar om skola, förskola, klagomål och alkoholremitter är färre än beräknat. Antal anmälningar om hygieniska verksamheter, ansökningar om tillstånd för djurhållning, smittskyddsärenden och överklagade ärenden är i nivå med beräknat antal för året.

I december 2024 utförde Centrum för arbets- och miljömedicin och Länsstyrelsen i Stockholms län ett kommunbesök hos förbundet, där även planhandläggare från Haninge och Tyresö kommun deltog. Vid mötet diskuterades hälsoskyddsfrågor och miljörelaterad folkhälsa med koppling till stadsplanering.

Livsmedelsenheten

Totalt 590 planerade kontroller har utförts inom livsmedel och dricksvatten. I tillsynsplanen beräknades 735 planerade kontroller att utföras under året. Det lägre antalet kontroller beror bland annat på att fler livsmedelsverksamheter än normalt har valt att avveckla sin verksamhet. Den största anledningen beror dock på det nya riskklassningssystem som livsmedelsverket infört, vilket medför att många verksamheter klassats om till glesare tillsynsintervall. Det är ett omfattande arbete att klassa om samtliga verksamheter, vilket vi påbörjade under 2023 och har jobbat med under hela 2024. Det har varit svårt att förutsäga i vilken omfattning det skulle påverka tillsynsomfattningen. Ett beslut om riskklassning av en verksamhet gäller i högst fem år. Ny bedömning av riskklass behöver ske om en verksamhet ändrar sin hantering, certifieras eller om efterlevnaden av lagstiftningen ändras. Omklassning av verksamheter kommer därför ske kontinuerligt.

Förbundet har genomfört en kartläggning av processen för planerad kontroll. Syftet var att säkerställa att handläggningen håller hög kvalitet, är rättssäker och effektiv samt utreda om den nya riskklassningsmodellen medfört att arbetssätt behöver förändras. Slutsatsen är att den nya riskklassningsmodellen inte medför att arbetssätt behöver ändras.

99 verksamheter har upphört och 125 nya verksamheter har registrerats. Uppföljande och händelsestyrda kontroller har genomförts samt nya verksamheter har kontrollerats. Totalt har 828 kontroller inom livsmedel och dricksvatten utförts.

Tillsyn av receptfria läkemedel har utförts enligt tillsynsplanen för året med 42 inspektioner.

Verksamheter som hanterar material avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska sedan den 1 juli 2024 anmälas för registrering till förbundet. Förbundet har i nuläget tillsyn över en sådan verksamhet. Livsmedelsverket publicerade 2024 en vägledning för kontroll av denna typ av verksamhet.

Under året har livsmedelsenheten deltagit i ett provtagningsprogram för antibiotikaresistens som utförs inom EU, genom Statens veterinärmedicinska anstalt. Cirka 40 prover av kyckling och kalkon har provtagits i butik vid fem tillfällen under året.

Antal inkommande ärenden är färre än beräknat för året, med en minskning med 11%.

Under hösten har ett arbete påbörjats med att ta fram beredskapsplaner för livsmedel och dricksvatten. Arbetet fortsätter år 2025.

En utredning av livsmedelskontrollen i Sverige pågår på uppdrag av regeringen. Utredningens uppdrag är att se över organisation och finansiering av kontrollen, möjlighet att öka rådgivning och stöd, samverkan mellan kontrollmyndigheter och hur det är möjligt att främja mindre livsmedelsföretag genom att anpassa regler och kontroll efter deras särskilda förutsättningar. Utredningen ska redovisas den 31 mars 2025.

Enheten för serveringstillstånd, tobak och folköl

Planerad tillsyn av alkohol, tobak och folköl har utförts enligt tillsynsplanen för året med ett fåtal undantag. Inre och yttre tillsyn har utförts av verksamheter med serveringstillstånd samt försäljningsställen av tobak och tobaksliknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter och folköl. Totalt har 308 yttre och 194 inre tillsyner utförts. Viss del av tillsynen över verksamheter med serveringstillstånd genomförs i samarbete med polis.

Antalet inkommande ärenden är i linje med beräknat antal för året. Antal ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd, ansökningar om tobakstillstånd och anmälan om serveringspersonal är i nivå med beräknat antal. Antal ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd och åtgärdsärenden är fler än beräknat. Antal anmälningsärenden om folköl, tobaksfria nikotinprodukter och e-cigaretter, ändrade ägarförhållanden serveringstillstånd och tobakstillstånd är färre än beräknat. Få klagomål har kommit in.

Kontrollköp av cigaretter och vitt snus har utförts vid två omgångar under året. 87 respektive 88 verksamheter kontrollerades vid varje kontrollköpsomgång. Resultatet är sämre än föregående år. 83 % av försäljningsställena kontrollerade legitimation vid försäljning av cigaretter och 80 % kontrollerade legitimation vid försäljning av vitt snus (jämfört med 93 % respektive 88 % år 2023). Vid årets kontrollköp användes betalkort vid betalning jämfört med kontanter som använts tidigare år. Vid rekrytering av ungdomar frångicks principen att ungdomarna ska se unga ut, till att välja kontrollköpande ungdomar. Detta kan ha påverkat resultatet då det kan ha varit mindre uppenbart att kontrollköp genomfördes.

I juni anordnade enheten för tredje året i rad, tillsammans med polisen, en kortare utbildning i alkohollagen och om narkotika för verksamheters sommarpersonal. Utbildningen utfördes vid tre tillfällen och var mycket uppskattad av deltagarna. Den årliga tvådagarsutbildningen i ansvarsfull alkoholserving för verksamheter med serveringstillstånd som var planerad att utföras i september ställdes in då inga anmälningar inkom. En anledning kan vara att verksamheter har ekonomiska svårigheter till följd av det ekonomiska läget i samhället med ökade kostnader för drift och inköp och därmed inte har möjlighet att låta personal utbildas. En annan anledning kan vara att verksamheter som varit i drift länge sedan tidigare har kompetens i alkohollagen och om narkotika.

Enheten har under året arbetat med att revidera och upprätta rutiner för handläggning samt arbetat aktivt med åtgärder enligt handlingsplanen som togs fram för de brister som uppmärksammades vid Länsstyrelsens revision i juni 2023. Enheten arbetar noggrant för att säkerställa att de brister som uppmärksammades vid revisionen har åtgärdats.

Mål 2021 - 2024

Förbundet ska bidra till att medlemskommunerna utvecklas så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Företag, verksamheter och enskilda ska ha en bra egen förmåga att följa lagstiftningen inom de områden där förbundet har ett myndighetsansvar. Grundläggande utgångspunkter för tillsynen är de nationella miljö kvalitetsmålen, folkhälsomålen och de övergripande målen för livsmedelstillsynen. Förbundets strategiska mål är samlade i ett förbundsgemensamt styrkort med fem perspektiv:

- miljö- och samhälle
- service
- utveckling
- medarbetare
- Ekonomi

Måluppföljning

Uppföljningen av förbundets målvärden redovisas på sidorna 18 - 22. Nedan kommenteras målen inom respektive perspektiv.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLE

Mål 1 *Miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås samt att en försämring av övriga vatten inte sker* finns det fem styrtalet.

När det gäller *Andel avlopp som fått tillsyn under året* så har vi nått målet. När det gäller *Krav på åtgärd ska ställas inom 8 veckor vid konstaterad brist i samband med tillsyn* har vi även där uppnått målet.

Det tredje styrtalet gäller *Andel lantbrukare och djurhållare som fått tillsyn under året* och där har vi nått det uppsatta målet.

För styrtalet *Antal riktade informationsinsatser under året* så har insatsen genomförts under hösten.

Det sista styrtalet är *Andel miljöfarliga B- och C-verksamheter där tillsyn av vattenutsläpp och påverkan på förekommande miljö kvalitetsnormer*. Tillsynen bedrivs i samband med den ordinarie tillsynen. Målet har uppnåtts.

Mål 2 *Utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska minska* omfattar de två styrtalet *Antal riktade informationsinsatser under året till verksamheter om åtgärder för minskade utsläpp* samt *Andel miljöfarliga verksamheter och fastighetsägare till flerbostadshus som fått energitillsyn*.

Målet uppnås. Informationsinsats utfördes under hösten riktat mot skjutbanor gällande bland annat hur de kan hushålla med resurser. Fastighetsägare till flerbostadshus och övriga berörda verksamheter har fått energitillsyn.

Mål 3 *En säker och hållbar dricksvattenförsörjning finns* två styrtalet: *Antal riktade informationsinsatser under året* och *Andel lantbruksinspektioner där information och kontroll av skyddsavstånd till råvattentäkter utförts*. Informationsinsatsen till små dricksvattenproducenter har genomförts under slutet av året. Information och kontroll av skyddsavstånd till råvattentäkter pågår i den ordinarie tillsynen på de aktuella verksamheterna och målet är uppfyllt.

Mål 4 *Förekomsten av miljöfarliga ämnen samt spridningen av dessa till miljön ska minska* finns styrtalet *Andel verksamheter där hantering av farligt avfall kontrollerats*.

Tillsyn av farligt avfall har utförts vid miljötillsyn samt vid tillsyn av hälsoskyddsverksamheter. Målet uppnås.

Gällande styrtalet om att *Initiera åtgärder efter konstaterad brist inom 8 veckor* uppnås målet.

Nästa styrtalet i mål 4 är *Antal objekt i EBH-stödet med MIFO-riskklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits*. Och slutligen finns styrtalet om *Antal objekt i EBH-stödet med branschklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits*. Målet uppnås.

Mål 5 *Avfall ombändertas enligt avfallshierarkin* har vi två styrtalet: *Andel miljöfarliga verksamheter där tillsyn av avfallshierarkins principer kontrollerats* och *Antal riktade informationsinsatser under året till miljöfarliga verksamheter om avfallshantering*.

Avfallshierarkin kontrolleras som en del i den ordinarie tillsynen och målet har uppnåtts.

Informationsinsats gällande flergångsförpackningar för livsmedel skickades ut till restauranger och caféer med syftet att minska avfallet hos verksamheten.

Mål 6 *Vi arbetar för att minska vår egna miljö-påverkan* har vi två styrtalet: *De bilar som används är miljöbilar* och att *Utreda alternativa tillsynsmetoder*.

Förbundets bilar uppfyller miljökravet. Samtliga bilar förutom en är elbilar. Vi behöver en fyrhjulsdriven bil med hög markfrigång och i dagsläget är enda alternativet HVO. Vad gäller alternativa tillsynsmetoder har vi utrett det utifrån erfarenheterna från pandemin och tagit fram en dokumentation som ligger till grund för val av tillsynsmetoder i olika sammanhang.

Mål 7 *En säker strålmiljö* har vi två styrtalet: *Tillsyn att kommersiella solarier bara är tillgängliga för personer över 18 år* och *Andel förskolor och skolor som kontrollerats avseende radon*.

Målet uppnås. Samtliga solarier har fått tillsyn om att endast vara tillgängliga för personer över 18 år. Samtliga förskolor och skolor som fått tillsyn avseende radon.

Mål 8 *En god bebyggd miljö* har vi två styrtalet: *Andel skolgårdar och förskolegårdar vars tillgängliga yta kontrollerats* och *Andel vårdboenden och bassänger som kontrollerats om de har rutiner för att förebygga legionella*.

Målet uppnås. Samtliga skolor och förskolors tillgängliga yta kontrollerades 2021-2022. Tillsyn av rutiner för att förebygga legionella på vårdboenden och bassänger har utförts.

Mål 9 *Livsmedelskontrollen följer livsmedelsverkets operativa mål* med styrtalet: *Andel uppfyllt för varje aktuellt mål*.

Målet uppnås. I Livsmedelsverkets operativa mål 2023-2025 anges inte hur stor andel som ska kontrolleras jämfört med tidigare gällande operativa

mål 2020–2022. Vi omfattas av högst 17 av 20 operativa mål. Exakt vilka operativa mål vi berörs av är oklart då det beror på vilken typ av livsmedel som verksamheterna hanterar, vilket bedöms löpande vid kontroll. De mål som kan kontrolleras, kontrolleras. Under 2024 har ett mål om dricksvatten (OP 2) och tolv mål om livsmedel (OP 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17) kontrollerats.

Mål 10 *Minskat matsvinn på säkra sätt* har vi ett styrtal: *Andel kontrollerade verksamheter*. Målet uppnås. Kontroll sker vi verksamheter som har etablerad verksamhet.

Mål 11 *Ungdomars användning av alkohol och tobak minskar* har vi ett styrtal: *Andel försäljningsställen där kontrollköp av tobak genomförts*. Målet uppnås. Kontrollköp av tobak har utförts i samtliga verksamheter.

Mål 12 *Mängden illegal tobak minskar* har vi ett styrtal: *Andel av den yttre tillsynen där tobakens ursprung kontrollerats*. Målet uppnås. Granskning av tobakens ursprung har utförts i samtliga verksamheter.

SERVICEPERSPEKTIVET

Grunden för vårt arbete med förbättrad service är att vi jobbar med kontinuerliga förbättringar i vardagen inom våra avdelningar och enheter.

Direktionen har ett strategiskt mål i styrkortet med två styrtal för perspektivet. På förbunds nivå tar vi årligen fram en förbundsplan som konkretiserar aktiviteter som ska leda till att vi når målvärdena. En central utgångspunkt när vi tar fram förbundsplanen är resultaten från de årliga NKI-undersökningarna.

NKI-resultatet från den senaste mätningen
Resultatet från de årliga nöjd kundundersökningarna (NKI) presenteras i april efterföljande år i april, det vill säga april 2024 avseende 2023 års resultat. Förbundets sammanvägda resultat var en ökning från NKI 76 till 78. Inom serveringstillsynen nådde vi NKI 84, inom livsmedelskontrollen NKI 79 samt inom miljöbalkstillsynen NKI 74.

I den skala som används är ett högt resultat 70 till 79. Ett resultat över 80 räknas som mycket högt.

Vi tar årligen fram en handlingsplan utifrån NKI-resultaten för att kontinuerligt förbättra den upplevda servicen hos företagare och allmänhet. Det som komplement till det kontinuerliga förbättringsarbetet i vardagen.

Utifrån analysen från 2023 års resultat, vilket presenterades i april 2024, har vi på förbunds nivå särskilt fokuserat på följande områden under 2024:

Vi fortsätter satsningen på dialogbaserad tillsyn, där vi valt motiverande samtalsteknik (MI) som modell. All personal på förbundet som jobbar med tillsyn har fått utbildning. Nyanställda hos oss får en initial utbildning som fördelas över ett par månader och som omfattar fem block. Vi har två MI-coacher som fungerar som stöd för alla på förbundet i att använda MI såväl i vår uppsökande tillsyn som i handläggning av inkommande ärenden. Under 2024 har vi upphandlat externt stöd för våra MI-coachers utveckling och arbetssätt under 2025.

Av NKI-resultatet framgår att vi behöver jobba med att utveckla vår hemsida. För att få ett bra underlag har vi kontaktat företagare för att få en bättre förståelse för vad vi behöver fokusera särskilt på. Ett större arbete med hemsidan har genomförts under 2024 då funktionaliteten, den grafiska formen och layouten har gjorts om. E-tjänster har införts. Under 2024 hade webbplatsen ca 50.000 besökare. Under 2025 kommer vi särskilt fokusera på texterna.

Förbundets närvaro på Facebook, vars målgrupp främst är privatpersoner, är uppskattad och våra inlägg sprids till många kommuninvånare genom olika facebookgrupper där vi förbundet är medlem. Vi har lagt upp 38 inlägg och fått nästan 60 000 visningar och 3 400 besökare har valt att klicka sig vidare till vår Facebooksida. Det mest visade inlägget (vårens eldningsveckor) gav ca 15 000 visningar. SMOHF på Facebook fyllde 1 år i september 2024.

I samband med intervjuerna med företagare

kopplat till att utveckla vår hemsida fördes fram att man önskar ett mer uppsökande informationsarbete till skillnad från en hemsida som förutsätter att företagaren aktivt går in på vår hemsida. Det lyftes även i det särskilda arbetet vi gjorde föregående år tillsammans med Lantbrukarnas riksförbund i syfte att utveckla den upplevda servicen i vår tillsyn. Vi har därför återgått till att genomföra fler seminarier och träffar för olika branscher under året, liksom gjort riktade informationsutskick. Likaså har vi också under året satsat på att kommunicera mer genom Facebook och LinkedIn. Under 2025 fortsätter vi att satsa på seminarier och riktade utskick som en del i tillsynen för att ge kunskap och vägledning inom våra tillsynsområden.

Det ska vara lätt att komma i kontakt med rätt personer inom förbundet. Vi har gjort en översyn av belastningen på vår servicefunktion för att säkerställa att vi har rätt bemanning under de tider i veckan som företagare och allmänhet kontakter oss. Det gäller såväl att undvika köbildning som tillgång till rätt kompetens i de frågor vi kontaktas. I ett nästa steg kommer vi att se hur vi kan förbättra tillgängligheten till våra handläggare, vilka ofta är ute på tillsyn eller jobbar med ärenden. Det är en avvägning utifrån flera aspekter såsom service, effektivitet och arbetsmiljö.

Vi jobbar sedan flera år med Lean som tanke- och arbetssätt med målet att jobba med kontinuerliga förbättringar med kunden i fokus. Vi har under året utsett två nya Lean-coacher vilka gått ett utvecklingsprogram. De ska fungera som stöd till avdelningarna i deras förbättringsarbete, vilket kan omfatta allt från mindre frågor till övergripande processer. Med början 2025 kommer vi att gå igenom våra handläggningsprocesser där värdeflödesanalys är ett verktyg för att se hur vi genom att identifiera slöserier kan få en mer effektiv handläggning, skapa en bättre förutsägbarhet för kunden samt påverka ledtiderna. Under 2025 kommer vi att se över tre processer.

Andra exempel på förbundsövergripande frågor som vi jobbat med under året i syfte att öka den upplevda servicen är att vi infört efterhandsdebitering inom ytterligare områden, vilket även gäller för år 2025. Vi har ett stort fokus på att klara våra

serviceåtaganden och där når vi vårt målvärde. Vi har som komplement till andra kontaktsätt infört en möjlighet att genom en e-tjänst lämna synpunkter på det sätt vi utför vårt uppdrag.

Ett samarbete med näringslivssamordnarna i medlemskommunerna har inletts i syfte att nå ut med information till företagarna genom de nyhetsbrev som regelbundet skickas ut.

UTVECKLING

Inom perspektivet utveckling har förbundet ett **mål:** *Andel medarbetare som upplever att förbättringsarbetet är en del av vardagen.*

Vi har under året gjort ett stort jobb tillsammans med att ta fram nytt styrkort för åren 2025 - 2028. I och med det arbetade vi fram en vision, en värdegrund och vår arbetsplatskultur.

Med lean som tanke- och arbetssätt arbetar förbundet för att med kundens bästa i fokus kontinuerligt jobba med förbättringar i vardagen. Vi vill åtgärda grundorsakerna och inte symptomen i problem och förbättringsområden som vi ser i vardagen. Där sker den huvudsakliga delen av vårt förbättringsarbete, vilket hålls samman på förbättringstavlor.

Lean är det tanke- och arbetssätt vi valt för vårt utvecklingsarbete. För att ge förbundet stöd och kompetens har vi utsett två nya lean-coacher som utbildats under året. De stödjer och fungerar som facilitörer för övriga på förbundet.

Inom vissa större områden sker ett förbättringsarbete genom förbundsövergripande arbetsgrupper. Under 2024 har vi bland annat tillsatt en grupp som med fortsättning under 2025 ska se vilka möjligheter teknikutvecklingen kan ge oss. Vi har även inlett ett arbete med beredskapsplanering för förbundet. Det är ett omfattande arbete där vi samarbetar med ansvariga tjänstemän i våra medlemskommuner. I det arbetet samverkar vi även med andra kommuner i länet samt deltar i nationella insatser.

Inom vår digitala utveckling vill vi höja kompetensen på ett enkelt sätt. Vi har därför testat *Digimåndag*, vilket är ett antal digitala utbildningar som

man utan anmälan kan delta i under en timme tillsammans med kollegor på jobbet. Den som har ett behov att blir lite bättre inom till exempel Excel, ta fram presentationsmaterial eller få en grundläggande förståelse för AI har kunnat delta. Det har upplevts givande och ett enkelt sätt att få del av kunskap som underlättar vårt arbete. Vi kommer därför att fortsätta med det under 2025.

MEDARBETARE

Förbundets strategiska mål är att *vi attraherar, behåller och utvecklar medarbetare*.

Attrahera

Under 2024 har nio medarbetare anställts. Det fördelas jämt på pensionsavgångar, föräldraledighet samt personal som lämnat oss för annan arbetsplats. Vi har haft flertalet lämpliga kandidater som sökt de lediga tjänsterna och samtliga har tillatts enligt plan.

Alla nyanställda genomgår en introduktion i enlighet med våra rutiner och alla nyanställda erbjuds att fylla i en utvärdering av sin introduktion. Resultatet är mycket bra och alla är nöjda till stor eller mycket stor del över sin introduktion.

Att vara en attraktiv arbetsgivare för de som arbetar hos oss, så att de blir goda ambassadörer, är den främsta vägen till god personalförsörjning på längre sikt. Vi behöver behålla nyckelpersoner liksom kunna rekrytera rätt kompetens. Genom vår webbplats, men framför allt LinkedIn kommunicerar vi arbetsgivarvarumärket till presumtivt anställda. Under 2024 gjorde vi 27 inlägg som gav ca 11.000 visningar och 388 reaktioner. Till viss del är även vår närvaro på Facebook ett sätt att nå ut till dem.

Behålla och utveckla

Vi arbetar utifrån *En bra dag på jobbet* i syfte att behålla och utveckla våra medarbetare. En bra dag på jobbet handlar om att skapa en bra, säker och trivsamt arbetsmiljö som leder till engagemang och välmående och omfattar stort som smått.

Inom arbetsmiljöområdet har ett stort jobb gemensamt gjorts kring risker i arbetet och säker hemkomst från tillsynsbesök. Detta har under året

testats och utvärderats. En utbildning i grunderna i arbetsmiljön har hållits för alla, liksom en föreläsning om att bemöta rättshaveristiskt beteende.

Arbetsmiljöromd genomfördes under våren och en handlingsplan togs fram med representanter från våra anställda. Över lag bedöms vår arbetsmiljö som god. Policy kränkande särbehandling och diskriminering har tagits fram och beslutats.

En medarbetarundersökning med fokus på delaktighet genomfördes i slutet av året med ett gott resultat (3,8 av 5 på en skala).

Det är viktigt att arbeta med kompetensutveckling och planering av kompetensförsörjning på längre sikt. Den reviderade versionen av kompetensmatriser används i samband med arbetarsamtalen och en utvärdering skedde under slutet av året. Med kompetensmatrisen kan vi analysera nuvarande och framtida kompetensbehov, söka rätt kompetens vid rekrytering, utveckla nuvarande medarbetare samt optimera vår kompetensanvändning.

Vi fortsätter arbeta med våra insatser för hälsa och trivsel i form av bland annat SMOHF-frukostar, friskvårdsombud och trivselgrupp, friskvårdsbidrag, kontorsmassage och friskvårdstimme.

Vi har infört en visselblåsarfunktion och tagit fram en policy för visselblåsning. Under året har ingen anmälan skett.

Ledningsgruppen har genomgått utbildningar i arbetsmiljö, arbetsrätt och ledarskap, bland annat med stöd av arbetsgivarorganisationen Sobona.

Samverkansgruppen har utbildats i arbetsmiljöfrågor och riskbedömningar.

Ett arbete med att definiera chefsrollen och rollen som idag kallas senior handläggare har pågått under 2024. Bakgrunden är upplevd hög stress och arbetsbelastning inom vissa delar av organisationen, vilket vi behöver komma till rätta med. Arbetet avses avslutas under våren 2025 och resultera i uppdaterade roller och beskrivningar av dessa.

Internkommunikation

Internkommunikationen är ett högt prioriterat förbättringsområde som vi arbetar ständigt med. Ett stort och långsiktigt arbete med internkommunikationen pågår utifrån den handlingsplan som är framtagen. Översynen av intranätet är en stor del i detta, vilket är ett arbete som involverat många medarbetare där arbetet i stort sett är avslutat.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat är 3 188 tkr lägre än budgeterat resultat om minus 3 700 tkr.

Avvikelsen mot budget är betydligt större jämfört med något tidigare år.

Intäkter

Intäkterna från tillsyn och prövning är 6 061 tkr lägre än budgeterade intäkter om 31 400 tkr.

Drygt hälften, 52%, av de lägre intäkterna beror på färre inkommande ärenden. Intäkterna från ärendehandläggningen har varit 3 138 tkr lägre än budgeterat 10 175 tkr. Det har varit betydligt färre ansökningar och registreringar inom samtliga våra tillsynsområden. Förbundets analys är att det sämre ekonomiska läget i samhället med högre kostnader och lägre intäkter medför att viljan att såväl konsumera som investera eller starta nytt är lägre. Det påverkar förbundet direkt då antalet ärenden minskar och därmed intäkterna från prövning. En mindre del av avvikelsen beror också på lägre andel debiterbara timmar i klagomålsärenden än beräknat.

39 % av de lägre intäkterna härrör till vår tillsyn med efterhandsdebitering. Intäkterna har varit 2 382 tkr lägre än budgeterat 10 925 tkr. Cirka 600 tkr av de lägre intäkterna har koppling till uppdraget Nynäshamns kommun gav förbundet att inventera enskilda avlopp i områden Landfjärden. Normalt när förbundet inventerar så handlägger vi eventuella brister på avloppsanläggningarna i direkt anslutning till inventeringstillfället. Vad gäller Landfjärden så kvarstår det arbetet då uppdraget var att ta fram ett underlag av nuläget på anläggningarnas status. Arbetet, och därmed intäkterna, för att ställa krav på åtgärder av brist-

fälliga anläggningar har därmed inte genomförts under 2024 som budgeterat. Inom livsmedelskontrollen har Livsmedelsverket infört en ny riskklassningsmodell som ligger till grund för tillsynsombfattningen för respektive livsmedelsverksamhet. Intäkterna från livsmedelskontrollen har varit närmare 993 tkr lägre än budgeterat, vilket till största del beror på effekterna av det nya klassningssystemet. Det gick att förutsäga en viss minskning av tillsynstiden, men det exakta utfallet var inte möjligt att se förrän alla cirka 1 000 livsmedelsverksamheter klassats om, vilket vi jobbat med under 2024. Av de lägre intäkterna inom livsmedelskontrollen härrör som sagt merparten till effekterna av den nya riskklassningsmodellen, medan resterande del beror på att fler verksamheter avvecklats än vad förbundet erfarenhetsmässigt beräknat. Även inom förbundets övriga tillsynsområden ser vi att verksamheter avvecklats och antalet verksamheter att bedriva tillsyn över därmed blev färre. Slutligen så har den relativt stora rekryteringen av handläggare som vi haft under 2024 påverkat förutsättningarna att genomföra all planerad tillsyn med efterhandsdebitering. Det utifrån att vår högsta prioritet är att handlägga inkommande ärenden följt av tillsynen över verksamheter som betalar fast årlig avgift. Under 2024 har vi genomfört 9 rekryteringar, vilket motsvarar drygt 20 % av våra handläggare. Det fördelas på pensionsavgångar, vikarier samt ersättningsrekryteringar. Tillgången på arbetskraft att rekrytera är mycket utmanande, vilket medför att vi ofta anställer handläggare som är nyexaminerade. Det medför i sin tur att våra egna handläggare behöver avsätta tillsynstid för att lära upp och/eller introducera dessa. Förbundet har inte avsatt tid i den omfattning som vi hade att hantera under 2024 varför viss nedprioritering av tillsynsprojekt skett. Vi har senarelagt investeringsprojekt inom bland annat miljötillsynen till 2025, vilket påverkat det ekonomiska resultatet för 2024.

Resterande del beror på lägre intäkter från verksamheter som betalar fast årlig avgift, vilka minskat.

De lägre intäkterna från tillsynen balanseras till viss del av väsentligt större ränteintäkter. När förbundets budget arbetades fram var bedömningen att ränteintäkterna skulle bli 50 tkr.

Med anledning av det förändrade ränteläget blev intäkterna om 787 tkr väsentligt högre.

Jämfört med motsvarande period 2023 är intäkterna från tillsyn 3 074 tkr högre. Dock justerades timavgiften 2024, så omräknat till antal debiterade timmar innebär det cirka 950 fler timmar jämfört med 2023.

Kostnader

Kostnaderna är 2 195 tkr lägre än budgeterade kostnader om 49 785 tkr.

Personalkostnaderna är 793 tkr lägre än budgeterade kostnader om 39 240 tkr. Det beror till stor del på några personers längre sjukfrånvaro samt vakanser i samband med rekrytering.

Övriga kostnader har varit 1 402 tkr lägre än budgeterade kostnader om 10 545 tkr. Det beror till stor del på att förbundet köpt mindre stöd och tjänster. En större post är upphandlingen av e-arkiv, där vi fått möjlighet att delta i Haninge och Nynäshamns upphandling. Upphandlingen skedde genomfördes under förutsättningar som gjorde att förbundet inte hade möjlighet att omfattas av avtalet. Det innebär att förbundet inte fick kostnader för e-arkiv som budgeterat under 2024. Andra poster där kostnaderna varit lägre är övriga främmande tjänster samt avgifter för kurser. I övrigt fördelas de lägre kostnaderna i mindre omfattning på olika konton. Kostnaden förbundet betalar till våra medlemskommuner för de tjänster vi köper av dem har varit 240 tkr högre än budgeterade kostnader om 1 500 tkr.

Jämfört med motsvarande period 2023 har kostnaderna varit 3 810 tkr högre. Det beror till största del på högre personalkostnader där lönekostnaderna varit 1 907 tkr högre samt pensionskostnaderna 1 447 tkr högre. Övriga kostnader har varit 1 281 tkr högre.

Framtid

Miljö- och samhällsperspektivet

Förbundet kommer att avsätta mer resurser än tidigare på arbetet med att upptäcka och förebygga brottlighet i samhället. Inom vårt ansvarsområde handlar det bland annat om hantering av massor och avfall, fusk inom livsmedelshandling, tillhandahållande av undermåliga bostäder samt försäljning av olagliga produkter inom tobak och alkohol.

Vad gäller inkommande ärendevolymer har vi i slutet på 2024 sett en viss ökning av antalet ansökningar från privatpersoner, dock inte från företag. Vår bedömning för 2025 är att det fortsatt kommer att vara lägre volymer inkommande ärenden, även om det skulle bli en positiv förändring under andra halvåret 2025. I planeringen inför 2025 har vi räknat med färre ärenden jämfört med årsplanen för 2024.

Under 2025 kommer hälsoskyddstillsynen inom skola och förskola utföras genom seminarier kombinerat med kortare tillsynsbesök. Det är ett proaktivt arbetssätt och grundtanken är att seminarierna ska ha koppling till kommande tillsynsbesök framöver. Bostadstillsyn kommer att utföras i områden som identifierats och bedöms ha större risk för olägenhet. Tillsynen är kopplad till mål 6 *God inomhusmiljö i bostäder* i balanserade styrkortet 2025 - 2028. Tillsyn kommer även att utföras i dagliga verksamheter där vi tidigare inte bedrivit tillsyn samt hos frisörer där vi inte utfört tillsyn på många år.

Under våren kommer livsmedelsenheten arbeta aktivt med mål 13 *Upptäcka fusk med livsmedel* i balanserade styrkortet 2025 - 2028. Det innebär bland annat att inventering av oregistrerade verksamheter kommer att utföras i utvalt industriområde, av tullager, torghandel och i sociala medier. Provtagning enligt EU:s provtagningsprogram om antibiotikaresistens kommer att utföras även 2025. Utvalda livsmedel för provtagning är nötkött och fläskkött. Provtagning av livsmedel kommer att utföras enligt provtagningsplanen som tas fram inom Miljösamverkan Stockholms län där förbundet är del av projektgruppen. Andra län i Sverige

kommer även att delta. Livsmedel som provtas är gluten i glutenfri mat och äkthet av basmatiris.

År 2025 tar enheten för serveringstillstånd, tobak och folköl över tillsynen av receptfria läkemedel från livsmedelsenheten. Det effektiviserar arbetet och underlättar för verksamheterna eftersom tillsyn främst sker i butik som ofta sammanfaller med tillsyn av tobak och liknande produkter.

Under våren planerar enheten att anordna två-dagarsutbildning för verksamheter i ansvarsfull alkoholservering. Utbildningen har senaste åren varit förlagt till hösten men flyttas nu till våren med förhoppning om ökad deltagande. Enheten planerar även för att anordna krögarråd för verksamheter om intresse finns.

Det händer fortsatt mycket inom avfallsområdet där vi under 2025 kommer utföra insatser för att förebygga illegal avfallshantering. Dels genom samverkan dels med kontroller av avfallstransportörer och tillsyn på utvalda platser. Miljöavdelningen kommer vara delaktiga i två nationella tillsynsprojekt och utföra ett inventeringsprojekt i Jordbro industriområde. PFAS kommer inventeras i branschtypiska verksamheter det vill säga där PFAS kan förekomma. Misstänka och potentiella förorenade områden väljs ut baserat på risken och ansvarskontroller och utredningar utförs på de som väljs ut.

Landsbygdsavdelningen fortsätter med inventeringen av enskilda avlopp och lantbruk och djurhållare i syfte att medlemskommunerna ska uppnå Vattendirektivet. Planeringen av vilka områden som är aktuella för avloppsinventering sker i samverkan med medlemskommunerna utifrån eventuella förändringar som kan ske under året gällande hur den övergripande vatten- och avloppsplaneringen utvecklas i kommunerna.

Serviceperspektivet

Vi fortsätter satsningen med lean som tanke- och arbetssätt och med det som grund arbeta med kontinuerliga förbättringar i vardagen med kundernas bästa i fokus. Våra två nya lean-coacher kommer att ge stöd i avdelningarnas förbättringsarbete och fungera som facilitatorer i vårt gemensamma arbete för att hålla i och utveckla en

problemlösarkultur. Denna satsning har ett mycket stort fokus på kvalitet.

Under året kommer vi särskilt att fokusera på våra ledtider i ärendehandläggningen. Det handlar dels om att med stöd av vår internkontroll ha särskilt fokus på att ärendena drivs framåt dels att vi ska ta helhetsgrepp över processerna för planerad miljötillsyn, handläggningen av enskilda avlopp samt värmepumpar.

Vi jobbar sedan ett par år med att utveckla vår tillsyn med motiverande samtalsteknik som sätt att få till stånd en dialogbaserad tillsyn. Våra två MI-coacher kommer tillsammans med externt stöd att utveckla kompetensen för all personal på förbundet att använda den tillsynsmetodiken vid tillfällen den är lämplig.

Arbetet med att införa en kvalitetssamordnare inom respektive avdelning slutförs.

Som tidigare år kommer vi att ta fram en årlig handlingsplan utifrån den återkoppling vi får i de årliga Nöjd kund undersökningarna (NKI). En utmaning som vi särskilt kommer att behöva fokusera på för att inte få ett sämre NKI-resultat, är hur de verksamheter som omfattas av vårt arbete med brottslig verksamhet ändå ska uppleva att vi givit en bra service, trots att det handlar om att hitta och beivra brottslig verksamhet.

Ett större arbete med hemsidan kommer ske under 2025. Under 2024 uppdaterades funktionaliteten, den grafiska formen och layouten och under 2025 kommer innehållet och texterna att ses över. Vi behöver tala till våra målgrupper på ett enkelt och lättbegripligt sätt och det ska vara enkelt att hitta den information man söker.

Vi avser även att färdigställa en kommunikationsstrategi som tar ett helhetsgrepp om vår interna och externa kommunikation, skriftlig såväl som muntlig.

Medarbetarperspektivet

Arbetet med nytt styrkort innebar även att vi har tagit fram en vision, en värdegrund och en arbetsplatskultur för förbundet. Som en förlängning av detta uppdateras även lönekriterierna och lönepolicyn så att de knyter an till värdegrund och

kultur. Likaså avses medarbetarsamtalet knytas an till dessa. Arbetet väntas bli färdigt under våren 2025.

Arbetet med upphandling av företagshälsovård pågår och förväntas bli klart under våren 2025.

Arbete med ny arbetsplatsundersökning har pågått under slutet av 2024 och den kommer att börja användas under inledningen av 2025. Vi övergår från en mer traditionell enkät till ett så kallat pulswerktyg som mer frekvent undersöker arbetsmiljö och arbetsförhållanden i syfte att tidigare kunna sätta in insatser, det vill säga att jobba mer förebyggande.

Under 2025 avser vi att revidera policyn gällande alkohol och droger och då samtidigt lyfta upp ämnet för diskussion i organisationen. Även policy arbetsmiljö avses revideras.

Vi avser även göra en utvärdering av våra personalförmåner i syfte att vara en attraktiv arbetsgivare och se på möjligheten att erbjuda vissa förmåner.

Utvecklingsperspektivet

Förbundet arbetar aktivt med att kontinuerligt utveckla vårt sätt att utföra uppdraget. Flertalet av dessa satsningar omfattas av våra andra perspektiv.

En stor satsning som vi påbörjade under 2024 och som kommer att fortsätta under 2025 är att se över och ta fram nya beredskapsplaner sett utifrån läget i vår omvärld. Det är ett omfattande arbete som vi gör tillsammans med våra medlemskommuner.

Ekonomiperspektivet

Under 2024 såg vi betydligt lägre inkommande ärendevolymer som en följd av konjunkturen Sverige befinner sig i. Även fast vi redan i planeringen inför 2025 räknat med lägre ärendevolymer jämfört med 2024, så behöver vi noggrant följa den utvecklingen och anpassa våra kostnader och finansiering utifrån det. Där är det viktigt att en noggrann avvägning sker så att vi kan behålla kompetens och bemanning tills ärendevolymerna är tillbaka i normala nivåer igen. Det utifrån det mycket problematiska läget vi ser i hela Sverige med att det är stor brist på utbildad personal att

anställa. Det medför att konkurrensen är mycket stor om de som kommer ut på arbetsmarknaden.

En viktig del i ekonomiperspektivet är vårt arbete med lean, vilket bland annat syftar till att vi kontinuerligt jobbar för att hitta det mest effektiva sätt att utföra vårt uppdrag. Att hitta tidsmässiga slöserier och sätt att få bort dessa. Det ska ge positiva effekter såväl för vår kunder som vår egen verksamhet.

Styrkort 2021 - 2024, måluppföljning

 Målet bedöms kunna uppnås
  Risk att målet inte kan uppnås
  Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 1 - Miljökvalitetsnormerna för vatten ska uppnås samt att en försämring av övriga vatten inte sker.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel avlopp som fått tillsyn under året.	årligen: 5 %	 6 %
Krav på åtgärd ska ställas inom 8 veckor vid konstaterad brist i samband med tillsyn	årligen: 80 %	 83 %
Andel lantbruk och djurhållare som fått tillsyn under året.	årligen: 25 %	 27 %
Antal riktade informationsinsatser under året.	årligen: 1	 1 st
Andel miljöfarliga B- och C-verksamheter där tillsyn av vattenutsläpp och påverkan på förekommande miljökvalitetsnormer har utförts.	årligen 50 % av de B- och C-verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan	 56 %

Mål 2 - Utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska minska.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Antal riktade informationsinsatser under året till verksamheter om åtgärder för minskade utsläpp.	Årligen 1	 1 st
Andel miljöfarliga verksamheter och fastighetsägare till flerbostadshus som fått energitillsyn	Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan	 78 %

Mål 3 - En säker och hållbar dricksvattenförsörjning.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Antal riktade informationsinsatser under året.	Årligen 1	 1 st
Andel lantbruksinspektioner där information och kontroll av skyddsavstånd till råvattentäkt utförts.	Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.	 79 %

■ Målet bedöms kunna uppnås ■ Risk att målet inte kan uppnås ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 4 - Förekomsten av miljöfarliga ämnen samt spridningen av dessa till miljön ska minska.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel verksamheter där hanteringen av farligt avfall kontrollerats.	Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.	■ 75 %
Initiera åtgärder efter konstaterad brist inom 8 veckor.	Årligen 80 %	■ 100 %
Antal objekt i EBH-stödet med MIFO-riskklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits.	Årligen 4 objekt	■ 100 %
Antal objekt i EBH-stödet med branschklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits.	Årligen 4 objekt	■ 100 %

Mål 5 - Avfall omhändertas enligt avfallshierarkin.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel miljöfarliga verksamheter där tillsyn av avfallshierarkins principer kontrollerats.	Årligen: 75 % av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.	■ 75 %
Antal riktade informationsinsatser under året till miljöfarliga verksamheter om avfallshantering.	Årligen 1	■ 1 st

Mål 6 - Vi arbetar för att minska vår egna miljöpåverkan.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
De bilar som används är miljöbilar.	Samtliga inom två år.	■ 100 %
Utreda alternativa tillsynsmetoder.	Under 2021	■

 Målet bedöms kunna uppnås
  Risk att målet inte kan uppnås
  Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 7 - En säker strålmiljö.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Tillsyn att kommersiella solarier bara är tillgängliga för personer över 18 år.	Samtliga kommersiella solarier har fått tillsyn avseende åldersgräns inom tre år.	 Slutfördes 2023
Andel förskolor och skolor som kontrollerats avseende radon.	Årligen av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan. 2021: Årligen 85 % 2022: Årligen 85 % 2023: Årligen 15 %	 2021: 100 % 2022: 100 % 2023: 100 %

Mål 8 - En god bebyggd miljö.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel skolgårdar och förskolegårdar vars tillgängliga yta kontrollerats.	Inventera samtliga till 2022.	 Slutfördes 2022
Andel vårdboenden och bassänger som kontrollerats om de har rutiner för att förebygga legionella.	Årligen 75 % av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan	 97 %

Mål 9 - Livsmedelskontrollen följer livsmedelsverkets operativa mål.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel uppfyllt för varje aktuellt mål.	SLVs målvärden för aktuella mål.	

■ Målet bedöms kunna uppnås
 ■ Risk att målet inte kan uppnås
 ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 10 - Minskat matsvinn på säkra sätt.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel kontrollerade verksamheter.	Samtliga under perioden (2021-2024)	■

Mål 11 - Ungdomars användning av alkohol och tobak minskar.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel försäljningsställen där kontrollköp av tobak genomförts.	Årligen 75 % av samtliga försäljningsställen	■ 100 %

Mål 12 - Mängden illegal tobak minskar.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel av den yttre tillsynen där tobakens ursprung kontrollerats.	Årligen 50 % av de som omfattas av årets tillsynsplan.	■ 100 %

Perspektiv - Service

Mål 1 - Vi har hög trovärdighet, vi har bra service och vi ger mervärde.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Resultat från Sveriges kommuner och landstings (SKL) mätningar avseende den upplevda service förbundet lämnar.	- NKI: 75 (från och med 2021). - NKI: 70 (till och med 2020)	

		<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Bedömning enligt Stockholm business Alliance	Livsmedel	79	81	79
Godkänd: 62 - 69	Miljöbalken	74	69	70
Hög: 70 - 80	Servering	84	81	82
Mycket högt: >80				

Andel ärenden som handlagts inom utlovad servicegaranti.	Årligen 95 %	■ 95 %
--	--------------	---

■ Målet bedöms kunna uppnås
 ■ Risk att målet inte kan uppnås
 ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Medarbetare

Mål 1 - Vi attraherar, behåller och utvecklar medarbetare.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Årlig arbetsplatsundersökning.	Årligen: NMI $\geq$ 75	■ 76
Sjukfrånvaro	Årligen: <5 %	■ 4,6%
Andel genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna.	Årligen: 80 %	■ 77 %
Andel anställda som skulle rekommendera förbundet som arbetsgivare.	Årligen: 90 %	■ 97 %

Perspektiv - Utveckling

Mål 1 - I vardagen arbetar vi med kontinuerliga förbättringar i våra processer.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel medarbetare som upplever att förbättringsarbetet är en del av vardagen.	2021: 75 % 2022: 80 % 2023: 85 % 2024: 90 %	■ 97 %

Perspektiv - Ekonomi

Mål 1 - Vi har ekonomiskt resultat som möjliggör utveckling.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar.	Årligen: 2 % av budgeten.	■
Budget i balans	Årligen enligt plan.	■

PERSONALSTATISTIK

2024-01-01 - - 2024-12-31

Tabell 1

Antal anställda med anställning mer än 40 % tjänstgöringsgrad (inkl. vikarier, exkl. timavlönade).

Anställda den 31 december	2024	2023	2022
Anställda personer	51	52	53
Därav deltid totalt	51	0	1
Andel kvinnor i %	80	75	70

Tabell 2

Sjukfrånvaro beräknad i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för helår i respektive kategori, inklusive timavlönade

	2024	2023	2022
Totalt	4,6	3,8	4,1
1 - 14 dagar	2,5	2,4	2,7
15 - 59	0,1	0,8	0,9
Över 60 dagar	2,0	0,6	0,5
Kvinnor	5,1	4,4	4,6
Män	3,2	2,4	3,2
tom 29 år	3,3	3,6	7,7
30 - 49 år	5,9	4,0	4,3
över 50 år	2,8	3,6	3,0

Tabell 3

Andel av de totala sjukfrånvarotimmarna i respektive dagintervall, procent

	2024	2023	2022
Dag 1-14 i sjukperioden	53,2	61,8	65,7
Dag 15 - 59 i sjukperioden	2,6	22,1	21,4
Dag 60 - i sjukperioden	44,1	16,1	12,8

RESULTATRÄKNING

2024-01-01 -- 2024-12-31

	tkr	Årsbudget 2024	Resultat 2024	Resultat 2023
Verksamhetens intäkter		47 000	41 062	37 690
Taxor och avgifter	Not 1	31 400	25 339	22 265
Medlemsavgifter		15 600	15 600	15 400
Övriga intäkter		0	123	26
Verksamhetens kostnader	Not 2	-49 785	-47 590	-43 780
Personal		-39 240	-38 447	-35 005
Övriga driftskostnader		-10 545	-9 143	-8 775
Rörelseresultat		-2 650	-6 528	-6 090
Finansiella poster		-1 050	-360	-666
Ränteintäkter	Not 4	50	787	183
Räntekostnader	Not 5	-1 100	-1 147	-850
Res efter finansiella poster		-3 700	-6 888	-6 756
Extra ordinära intäkter		0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0
PERIODENS RESULTAT		-3 700	-6 888	-6 756

BALANSRÄKNING

		2024-12-31	2023-12-31
	tkr		
Tillgångar		23 917	25 592
Kundfordringar	Not 6	2 054	1 220
Interimsfordringar	Not 6	1 421	2 043
Övriga kortfristiga fordringar	Not 6	3 999	1 527
Kassa och bank	Not 7	16 442	20 802
Eget kapital och skulder		-23 917	- 25 592
IB resultat		-6 885	-12 828
Periodens resultat		6 888	5 943
Avsättningar pension		-18 195	-13 826
Leverantörsskulder		-632	-699
Interimsskulder		-4 297	-3 549
Övriga kortfristiga skulder		-796	-633
Panter och därmed jämförliga säkerheter		Inga	Inga
Pensionsförpliktelser		Inga	Inga
Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningen har skett enligt bestämmelser i Lag om kommunal bokföring och redovisning. Förbundet följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Leverantörs- och kundfakturor med väsentliga kostnads- och intäktsposter har periodiserats.

Semester och okompenserad övertid har periodiserats. Outtagen semester och okompenserad övertid, inklusive sociala avgifter, har skuldbokförts.

Pensionsskuld. Avsättning för pensioner redovisas som avsättning i balansräkningen. Individuell del redovisas som kortfristig skuld.

Särskild löneskatt ingår i beloppen för pensioner under kortfristiga skulder och avsättningar.

	2024	2023
NOT 1 TAXOR OCH AVGIFTER, TKR		
Förrättnings- och granskningsavgift	15 632	12 812
Fasta årsavgifter	9 707	9 453
Summa taxor och avgifter	25 339	22 265

NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER, TKR

Löner och arvoden	-24 873	-23 385
Sociala avgifter	-7 637	-7 218
Årets pensionsutbetalningar	-577	-166
Nyintjänad pensionsrätt avgiftsbestämd del	-1 366	-1 551
Nyintjänad pensionsrätt, ökning av pensionsskuld	-2 370	-1 650
Särskild löneskatt på pensioner	-1 532	-1 031
Inköp av anläggningstillgångar, underhållsmaterial	0	-41
Entreprenader och konsulttjänster	-2 058	-1 713
Lokal	-3 252	-2 954
Övriga verksamhetskostnader	-3 925	-3 246
Summa kostnader	-47 590	-42 956

NOT 3 Revisionskostnad, TKR

Revision helår	-250	-145
Summa kostnader	-250	-145

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER, TKR

Ränteintäkter	768	173
Intäkter på kundfordringar	19	10
Summa	787	183

NOT 5 FINANSIELLA KOSTNADER, TKR

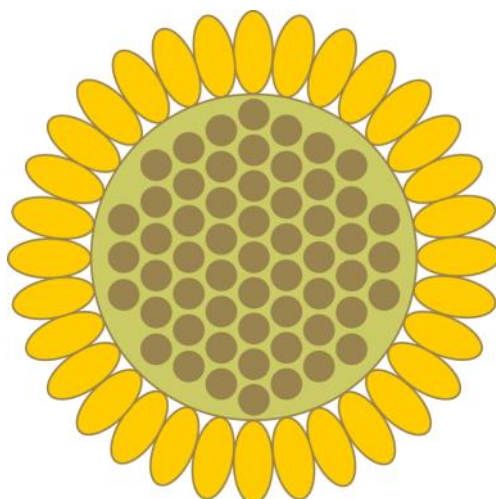
Räntekostnader	-1	-1
Ränta på pensionsskuld	-1 146	-849
Summa	-1 147	-850

	2024	2023
NOT 6 KORTFRISTIGA FORDRINGAR, TKR		
Statsbidrag	35	0
Interimsfordringar*	3 690	2 043
Kundfordringar	2 054	1 220
Övriga fordringar	355	435
Skattekonto	1 340	1 093
Summa	7 475	4 791

* Interimsfordringar har justerats med 813 tkr avseende intäktsränta 2023 på Nordea.

NOT 7 KASSA OCH BANK, TKR

Plusgiro	16 442	20 802
Bank	0	0
Summa	16 442	20 802

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

www.smohf.se